

Szanowni Państwo

Oddajemy w Państwa ręce tom o Jakubie Przyłuskim, „Jeżowicie”. Już ta chętnie przez niego używana forma nazwiska i wymiennie z nią Ježovius, Ježovita bakałarz wskazują, że ten wspaniały humanista okresu renesansu związany był z naszym Jeżowem. Jednocześnie przydomek ów stanowi dowód, że Przyłuski hołdował renesansowemu zwyczajowi latynizowania nazwisk. Wybierając swój, postanowił podać informację o miejscu pochodzenia. Tak samo przecież wybitny historyk, profesor Akademii Krakowskiej, Maciej z Miechowa używał formy Miechowita, zaś pochodzący ze Strykowa dziejopis i poeta Maciej Strykowski, któremu potomni zmienili właściwą formę nazwiska, sam posługiwał się wersją Strykowski (Matys Strykovius), np. w wierszu autobiograficznym *Maciej Strykowski Osostevicius sam o sobie i przygodach swoich w zwiedzaniu rozmaitych krain świata*.

Jako jeżowianie możemy być dumni, że nasza mała ojczyzna wydała Polsce człowieka, który zapisał się na kartach historii jako wybitny twórca literacki, należący do elity intelektualnej swoich czasów. Przyłuski przebywał w otoczeniu wojewody krakowskiego Piotra Kmity, gromadzącego na swoim dworze wybitnych humanistów, korzystał z jego mecenatu. Ceniony prawnik i twórca okolicznościowych tekstów poetyckich znany był przede wszystkim jako autor dzieła *Ustawy, statuty i przywileje Królestwa Polskiego*, które dedykował królowi Zygmuntowi Augustowi. Ten intelektualista, prawnik i poeta przyjaźnił się i obcował z takimi znakomitościami, jak Stanisław Orzechowski, Mikołaj Rej czy Andrzej Frycz Modrzewski. Należał do elity intelektualnej swoich czasów.

Obecnie, w 2022 roku, kiedy została wydana ta książka, staramy się o odzyskanie praw miejskich dla Jeżowa. 10 maja 1552 roku w naszym mieście przebywał król Zygmunt Stary. Domyślać się można, że przybył tu wraz z pisarzem ziemi krakowskiej — Jakubem Przyłuskim. Oznacza to, że w XVI wieku Jeżów był znaczącym ośrodkiem na ówczesnej mapie Polski. Jeżowianie mogą być dumni z osoby tak wybitnego ziomka, który bardzo dobitnie podkreślał silny związek ze swą „małą ojczyzną”, podpisując się jako „Jeżowita”. Badania nad biografią Przyłuskiego podjęto stosunkowo niedawno. Z pewnością szczegółowa penetracja zasobów archiwalnych zaowocuje niejednym jeszcze odkryciem z życia tego humanisty, co będzie miało duże znaczenie zarówno dla historyków literatury, jak i dla miłośników dziejów naszej miejscowości.

Dzisiaj jesteśmy winni naszym przodkom pamięć o własnej historii i zobowiązani do jej upowszechniania. Jednak jeszcze większe zadanie mamy wobec przyszłych pokoleń. To dla naszych dzieci i wnuków musimy zadbać o zapewnienie należnego miejsca i pozycji Jeżowa w przyszłości.

Odzyskanie praw miejskich jest więc naszą powinnością, a wielcy jeżowianie, tacy właśnie jak Jakub Przyłuski, są w tej sprawie naszym atutem.

Składam bardzo serdeczne podziękowania Łódzkiemu Towarzystwu Naukowemu, a w szczególności Pani Profesor Marii Wichowej (związanej uczuciowo i rodzinnie z naszą miejscowością) za inicjatywę przedstawienia postaci i dorobku literackiego Jakuba Przyłuskiego, za współorganizację ogólnopolskiej konferencji naukowej, która odbyła się w siedzibie Urzędu Gminy w Jeżowie w dniu 10 września 2021 r.

Dziękuję również pozostałym prelegentom: Pani Profesor Hannie Tadeusiewicz przedstawicielce Zarządu ŁTN, Pani Profesor Annie Ryś z Uniwersytetu Gdańskiego, Panu Profesorowi Andrzejowi Wicherowi z Uniwersytetu Łódzkiego, Panu Profesorowi Michałowi Kuranowi z Uniwersytetu Łódzkiego, Pani Doktor Ewie Grin-Piszczyk z Archiwum Państwowego w Przemyśle oraz Panu Doktorowi Tomaszowi Stolarczykowi z Biblioteki Uniwersytetu Łódzkiego za przyjęcie zaproszenia i przedstawienie referatów przybliżających osobę Jakuba Przyłuskiego i miejsce jego pochodzenia.

To właśnie dzięki Państwu mieszkańcy Jeżowa i, co najważniejsze, наша młodzież, mogli poznać nieznana nam kartę z przeszłości naszego miasta, dowiedzieć się o naszej historii, o naszych korzeniach oraz pogłębić wiedzę na temat naszej tożsamości. Owocem konferencji jest ta właśnie książka, która stanowi świadectwo naszej troski o pamięć o miejscu oraz osobach nadających mu rozgłos dzięki własnej pracy i uzyskanej sławie.

Życzę Państwu — Szanowni Czytelnicy — miłej lektury.

Mariusz Czesław Guzicki
Wójt Gminy Jeżów